

La motxilla rosa d'un nen de deu anys

«*El pequeño poni*» mostra a la Sala Flyhard l'infern de l'assetjament escolar

Foto: Roser Blanch

?Luis mi tiene diez años y, como de costumbre, acude a la escuela con su mochila My Little Pony. Dice que es un talismán, que le trae suerte y que le protege, pero un día el director del colegio en donde estudia le prohíbe la entrada al centro escolar si continúa llevando la mochila a sus espaldas.?

La Sala Flyhard és un singular espai al barri de Sants que fa teatre d'històries i de relats. A la presentació expliquen: "Ens interessa que l'espectador es vegi immers en una història durant una hora i mitja, se'n senti partícip, s'oblidi que està al teatre i s'emocioni, es diverteixi, reflexioni." Tot això, i més, ho han aconseguit amb la seva darrera producció, *El pequeño poni* (<https://www.salaflyhard.com/pequenoponi>), un muntatge a partir d'un text original de Paco Bezerra, dirigit per Mercè Vila i interpretat per Glòria Sirvent i Sergio Matamala.

El pequeño poni és una petita meravella que explora les múltiples cares de l'assetjament i del comportament humà. El tema no és gens senzill. L'obra s'endinsa en els límits de la resistència d'un nen sotmès a assetjament continuat a l'escola, en la resposta que hi dona la institució i en el comportament ambivalent i canviant dels seus pares. En poc més d'una hora desplega davant

nostre un univers d'emocions contradictòries com la mateixa vida: pors, esperances, expectatives, ràbia, incredulitat, incertesa.

El desencadenant aparent és una motxilla rosa de *My Little Pony* que un nen de deu anys porta a l'escola. El text parla de la construcció de la identitat, de la llibertat individual i de la diferència. Però no es tracta d'una diferència física o d'origen, aliena a la voluntat. L'infant escull un objecte que l'acompanya, decideix trencar normes implícites, mostrar-se "diferent", alterar els patrons de comportament, i això fa esclatar la convivència. Una motxilla rosa a l'esquena d'un nen de deu anys com a motiu per desencadenar un comportament col·lectiu de rebuig primer, i d'assetjament després. Però, quins són els mecanismes que operen en la mentalitat del grup per considerar que aquest fet no és "normal" i ha de ser sancionat? Què podem considerar normal? Què diferent? Com gestionem la diferència?

El pare i la mare responen astorats a la resposta de l'escola: com que "el problema" el causa la motxilla, el nen ha de deixar de dur-la a l'escola. Així s'acabarà el conflicte. La resposta de l'escola nega la diferència, culpabilitza a la víctima, i desencadena en el pare i la mare maneres diametralment oposades d'afrontar la situació. Però ni un ni l'altre saben ben bé què han de fer. S'enfronten als esdeveniments tal com van apareixent, dia a dia, en soledat, sense capacitat per respondre-hi assertivament. Passen de la preocupació a la desesperació mentre la violència es va apoderant de la quotidianitat. Les pors i les culpes esclaten en la parella i un seguit d'estats emocionals, portats a l'extrem, se solapen un amb l'altre. Un pare i una mare que acaben trencats, dividits cadascun en un diàleg intern entre acceptar el fill com és o mantenir les seves expectatives de com hauria de ser. La lluita entre tenir un fill "normal, que passí desapercbut entre els altres?", diu un d'ells, o tenir un fill "diferent". Altre cop, què és ser normal o diferent?

L'obra mostra que l'assetjament no afecta només a l'assetjat i al que agredeix, sinó que és un fet social. El dibuixa com un fenomen col·lectiu que, malauradament, integra la violència per tal que passi el més desapercbuta possible, com el concepte de normalitat que defensa un dels progenitors. Però més enllà de la víctima, allò terrible en l'assetjament és la seva invisibilització, que el convertim en una realitat quotidiana que passa al nostre costat, però que no la veiem. És així com ens tornem insensibles a la violència, als seus efectes, i la deixem de reconèixer.

Mostrar l'assetjament serveix per posar llum a una realitat massa sovint oculta, per establir els límits entre el que és abús i el que no, per reconèixer-ho i ser-ne conscients. Serveix també per alliberar la víctima, per fer entendre que no se l'ha de culpabilitzar, que el que cal és protegir-la i empoderar-la. La vergonya no és patir assetjament, és permetre que passi. I aquí les famílies, les escoles i tota la societat en tenim una part de la responsabilitat. Per això, diuen alguns experts, qualsevol acció contra l'assetjament ha de ser ecològica, ha de venir de l'entorn i de la mà del conjunt de persones que formen la comunitat. És una lluita col·lectiva i *El pequeño poni* és un clam a la nostra humanitat, un clam que ens alerta de la necessitat de fomentar relacions positives, de crear una cultura de la cura i, quan convé, tenir una mirada reparadora.

V?deo: 345990112

El pequeño poni (<https://www.salaflyhard.com/pequenoponi>)

Dramatúrgia: Paco Bezerra.

Direcció: Mercè Vila Godoy.

Repertiment: Glòria Sirvent i Sergio Matamala.

Durada: 65 minuts.

Fins al 2 d'agost.

És una producció de Flyhard Produccions.

Després de la representació del 12 de juliol hi va haver un col·loqui amb la directora, els actors,

Jaume Descàrrega, del col·legi de psicòlegs, Teresa Terrades, coordinadora pedagògica de l'Institut Intermunicipal del Penedès, i Javier Pérez, de l'associació No al acoso escolar. Aquestes experiències han servit per escriure aquest text.

Foto: Roser Blanch

Foto: Roser Blanch